

Főszerkesztő és a szerkesztésért felelős: dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP VI. évfolyam, 231 (1673) szám * Csütörtök, 1937 november 11

Főmunkatárs: dr. Gyárfás Elemér

Megkezdődtek a királyi kihallgatások a kormányváltozás felől

Tatarescu miniszterelnök hosszabb emlékiratot nyújtott át az uralkodónak. — Bratianu Dinu a liberális párt ellenzékbe vonulását akarja

Bucuresti. Saját tud. A belpolitikai válság kedden megkezdődött. Tatarescu miniszterelnököt a király tegnap délután fél négy óra körül kihallgatáson fogadta. A kihallgatás háromnegyed óráig tartott, amikor a miniszterelnök egyenesen a cotroceni kastélyba hajtatott, hogy Mária királyné egészségi állapota iránt érdeklődjék. Cotroceniülről visszatérve csak annyit mondott az újságírók a királyi kihallgatásról: — Egyelőre nincs mit közölnöm önökkel. Sajnálom, hogy nem elégíthetem ki a kíváncsiságukat.

Mária királyné egészségi állapotáról csak annyit mondott a miniszterelnök, hogy az nem agyaszó.

Egyes lapok értesülése szerint a miniszterelnök ez alkalommal emlékiratot nyújtott át az uralkodónak, amelyben ismerteti a kormány megvalósításait, részletes adatokkal világítja meg az egyes minisztériumok tevékenységének

eredményeit.

A király Tatarescu után Dinu Bratianu fogadta kihallgatáson, ami egy teljes órát tartott. A pártelnök közölte az uralkodóval a párt felfogását a válságra vonatkozóan.

Az utóbbi időben liberális körök azt a hírt terjesztették, hogy minden valószínűség szerint a jelenlegi kormány fog továbbra is hatalmon maradni, esetleg összetételében némi változtatással, s le fogja folytatni az általános választásokat. Allitólág Bratianu nem hive ennek a megoldásnak és ragaszkodik ahhoz, hogy a párt ellenzékbe vonuljon. Ennek a felfogásának adott a pártelnök tegnap kifejezett az uralkodó előtt.

Bratianu Dinu után Gr. Filipescu, a Konzervatív párt elnökét fogadta az uralkodó, akinek kihallgatása félórát tartott. Filipescu a palotából távozva, nem nyilatkozott az újságíróknak.

Hosszas tanácskozások a kormánypárt elnökénél és a miniszterelnöknél. Jorga és Vaida kihallgatása

A királyi kihallgatások után Bratianu Dinu a lakásán hosszasan tanácskozott Tatarescuval Lepedatu szenátusi elnökkel és Bebe Bratianuval, a párt főtitkárával. Este nyolc óra körül Tatarescu lakásán volt értekezlet, amelyen résztvettek Inculeț, Antonescu és Pop Valer.

A királyi kihallgatások szerdán folytatódnak. Délután négy óra körül fogadja a király Jorgát, a Nemzeti Demokrata Párt elnökét, utána Vaidát, a Frontul Romanesc elnökét, aki ma reggel érkezik a fővárosba és esetleg azok

közül is némelyeket, akiket néhány nappal ezelőtt Sinaiában már fogadott.

A válság két-három napon belül megoldást nyer.

KORMÁNYKOMBINÁCIÓK VAIDAVAL.

Bucuresti. Saját tud. A „Curentul” szerint amennyiben nem sikerül egy Mihalache—Vaida választási kormányt összeállítani, Vaida—Tatarescu koalíció fogja lefolytatni a választásokat. A lap szerint azonban nincs kizárva, hogy a jelenlegi kormánynak jut a választások lefolytatásának szerepe.

Mihalache újabb kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt

Óriási izgalom a pártklubokban

Bucuresti. Saját tud. Mihalache, a Nemzeti Parasztpárt elnöke új kihallgatáson jelentkezett a királynál, hogy Tatarescu keddi kihallgatását ellensúlyozza. Hasonlóképpen új kihallgatást kért Goga és Argetoianu is. Táviratilag a fővárosba hívták Saveanut, a képviselőház elnökét. Ugy tudják, hogy a király kihallgatáson fogadja a parlament két házának elnökeit, ami a válság tényleges megkezdését jelenti. A fővárosba hívták a többségi parlamentereket is, akik csütörtökön megtartják utolsó többségi értekezletüket.

Tatarescunál szerdán egész délelőtt értekezlet volt. Különösen Inculeț, Antonescu és Pop Va-

lér miniszterekkel tárgyalt. A pártklubokban óriási az izgalom. Különösen a Nemzeti Parasztpártban állandó tanácskozások folynak, hogy részen legyenek a bekövetkező válság esetére.

Javulás állott be Mária királyné állapotában

Bucuresti. Saját tud. A legújabb jelentések szerint Mária királyné állapotában a hétfő esti orvosi tanácskozás óta javulás állott be. Károly király tegnap meglátogatta édesanyját a cotroceni palotában.

Példamutató fejlődés

Pár nappal ezelőtt már részletesebben közöltük azoknak az elvi kijelentéseknek a tartalmát, melyet november 5-ikén úgy a német, mint a lengyel kormány a lengyel, illetve a német népkisebbségek jövőbeli kezeléséről kinyilatkoztatott. Azt is jelentettük, hogy e nyilvánosságra hozattal egyidejűleg mindkét országban maga az államfő fogadta az illető népkisebbségek vezetőit, kik az állam iránti hűségnyilatkozatot tettek, viszont az államfők előttük hangsúlyozottan megerősítették a népkisebbségekre vonatkozó kormányzati kijelentéseket. Van ebben valami eddig szokatlan forma, mely a népkisebbségi kérdés sajátosságát is feltünteti, de egyúttal ehhez alkalmazkodó ünnepies fogadalomnak is érezhető. Az állam és egyik népkisebbsége világosan megmutatkoznak ebben az ünnepiességben, mint egymással kiegyezett és egymásban megnyugvó felek.

Egynemely tanulságos következtetés levonása végett érdemesnek tartjuk megismételni a szóban levő kormányzati kijelentések tartalmát. Első közlésünk különben is táviratoknak nem egészen biztos szövege alapján történt, s most már előttünk áll a hivatalos közlemény pontos szövege is. Ez a szöveg egész terjedelmében így hangzik:

A német és a lengyel kormányok barátságos megbeszélések keretében megtárgyalták a lengyelországi német és a németországi lengyel kisebbségek helyzetét. Egyértelműen az a meggyőződésük, hogy Németország és Lengyelország barátságos szomszédai viszonyának további fejlődésére nagy jelentősége van annak, ahogyan kezelik e kisebbségeket. Amellett a két ország mindenikében az illető kisebbség jóléte annál bizonyosabban megvalósítható, minél inkább bizonyosság van afelől, hogy a másik államban is hasonló alapelvek szerint járnak el. Mindkét kormány elégtétellel megállapíthatta, hogy a két állam mindegyike a maga fenségjoga keretében, az említett kisebbségek kezelésére nézve a következő alapelveket tekintti irányadóknak:

1. A német és lengyel népiség különös tiszteletben tartása magától értetődően eltilt minden olyan kísérletet, hogy a kisebbséget kényszerítő módon beolvasszák, hogy a hozzá való tartozandóságot kérdéssé tegyék; vagy hogy a hozzá csatlakozó vallástételt megakadályozzák. Különösen nem szabad az ifjuságra ebben a tekintetben semmiféle nyomást se gyakorolni.

2. A kisebbséghez tartozóknak joguk van, hogy szóval és írással szabadon használhassák a saját nyelvüket úgy személyi és gazdasági viszonyaikban, mint a sajtóban és a nyilvános gyűléseken. A kisebbséghez tartozóknak se a közéletben, se magánéletükben semmi hátrányuk nem származhatik abból, ha anyanyelvüket és népi hagyományait, szokásaikat ápplik.

3. A kisebbséghez tartozók részére biztosítatik az a jog, hogy egyesületileg és önkéntesen, még pedig közművelődési és gazdasági módon is. A kisebbségnek szabványos sajtóját, amelyben a helyi fenntartási és igazgatási feladatok elvégeztetnek.

4. Egyházi téren a kisebbség hoztatartozói részére biztosítják, hogy vallási életet saját anyanyelvén ápolhassa és egyházi szervezetét fenntarthassa. Hitfelekezeti és jótékonyági működések területén a fennálló viszonyokba semmibe beavatkozás nem történik.

5. A kisebbség hoztatartozóit valamely hivatalos választásában, vagy gyakorlásában nem szabad akadályozni, vagy hátrányokkal sújtani. Gazdasági téren ugyanolyan jogokat élveznek, mint az államnép hoztatartozói, különösen abban a tekintetben, hogy földet birtokolhassanak és örökölhessenek.

Az elősorolt alapelvek semmiképpen nem érintik a kisebbséghez tartozóknak azt a kötelességét, hogy teljes hűséggel kell viseltetniök az állam iránt, melynek kötelékében benne

LABFAJDALMAI

egyszer mindenkorra
meggyógyulnak

AVAGY SEMMIT SEM IZET

Ez egyszerű mint az 1x1!

Ime a század legnagyobb felfedezése a láb-fájdalmak gyors és biztos enyhítésére. Az orvosok egyesítették a világ leghíresebb gyógyforrásainak gyógyóit „Saltrates Rodell” elnevezés alatt. Nem kell többé kínlódnia nyilaló ryukszemével és fájó lábival. Oldjon fel egy márknyi Saltrates Rodell-t melegvízben, míg a víz tejszerűvé válik. Amint beáztatja lábait ebbe a tömény-oxigén gyógyfürdőbe, meggyógyulnak bokái és fájó lábai enyhülést kapnak. A megkönnyebbülés azonnal beáll. A gyulladá- sok eltűnnek. Nem kell többé kínlódnia meggyulladt, kivörösödött, megrepedezett lábival. A lábujjak közötti kellemetlen szagu beteg bőr ismét egészséges lesz. Ha vágják a mielőbbi megkönnyebbülésre kérjen még ma a legközelebbi drogériában, vagy gyógyszerárban Saltrates Rodell-t, ha nem lesz tökéletesen megelégedve, visszakapja pénzét, azonnal és minden vita nélkül.

vannak. Viszont megerősítést is kapnak minden olyan törekvésükben, mely úgy a kisebbség lét-fenntartásának jogos követelményeit, mint az államnépvel való összehangzatos együttélést biztosítja, s mely így a Németország és Lengyelország közötti szomszédbarátság további megerősödését is előmozdítja.

Eddig tart a két kormány szöveg szerint is egyező hivatalos közleménye. Ennek a kiegészítése az, hogy a két államfő a közlemény kiadása napján az érdekelt népkisebbségek vezetői előtt még külön megerősítő nyilatkozatot is tett, s fogadta e vezetők hűségfogadását. Ebben az összetett és egymást kiegészítő megnyilatkozásokban államtény fejeződött ki, mely nem nevezhető nemzetközi szerződésnek, s mégis két állam között olyan népvizonyokat

rendez, melyek legfontosabb nemzetközi vonatkozást foglalnak magukban. Törvényhozási szempontból nincs teljessége, de az állam végrehajtó hatalmát, s az államfők nyilatkozata folytán az egész államot is *erkölcsileg* állandó örökösseggel kötelezi.

Az államfőiség közjogi és nemzetközi jogi fogalmát sokszor szembeállították az egyes államok, mikor vagy más államokkal szemben, vagy újabban a genfi Népszövetséggel szemben a népkisebbségek felől kötelezettséget kellett vállalniok. Ellenvetették, hogy ezzel más államoknak az illető állam belügyébe való beleavatkozása áll elő, s így az állam önállósága, az erre vonatkozó felségjoga sérthető. Ez ellenvetés alaposága ugyan nagyon is vitatható, de mégis tény, hogy az államfőiségnek ez a feltétele igen nagy akadálya a népkisebbségek sorsa rendezésének. A mostani német-lengyel módszer az államfőiség minden ilyen alaki sérelmét elkerüli. Formailag is azt fejezi ki, hogy a két állam önként fakadó belátással, saját elhatározásából, minden nemzetközi szerződésben való odakötöttség nélkül, önálló állami ténnyel vállal az ország egyik népcsoportja javára kötelezettséget.

A német-lengyel állami aktusnak ez a külső kényszerítéstől mentes jellege egyúttal nagy belső erőt is jelent. Több biztosítékot, mint amilyent a Népszövetséghez való panaszjog, vagy egyéb szankciók adhatnak. Mert az önként vállalt az állam összes hatóságait és így a bíróságokat is az illető elvek követésére erősebben lekötö, mint minden más olyan jogelv, amely a nemzetközi szerződések formájában csak kívülről diktálnak látszik. Az állam saját szavának a megtartása így mindinkább belekerül a népkisebbségekkel való bánásmódba, s ezzel az egész kérdés valami egészségesebb belső fejlődésbe jut bele.

A fentebb közölt elvi kijelentések tartalmilag is többet foglalnak magukban, mint amennyi az eddigi népkisebbségi jogrendszerben benne van. A mostani elvi kijelentések nem egyeseknek, hanem a kisebbségnek, mint népi összeségnek (kollektivitásnak) biztosítják a saját népiségük fenntartásához szükséges életjogokat. Ebben a tekintetben az eddigi népkisebbségi szerződések nagyon határozatlanok, vagy éppen csak abban az értelemben határozottak, hogy az egyeseknek adnak ugyan nyelvi, vallási, gazdasági joggyenlőséget, de már népi összeségnek nem. Így az egyeseknek csak az állam többségi népén belül, vagyis csak beolvadással lehet egyenlő jogúsága, de nem azzal, ha a maga népiségéhez ragaszkodik. Így

az anyanyelv is csak egyesek joga, s nem egy népé. Ebből következik, hogy az anyanyelvet népi fennmaradás szellemeként ápolni és fejlesztetni nem lehet, hanem csak átmeneti türellem tárgya, míg az egyesek bele nem szoknak a többségi nyelv használatába.

A most szóban levő elvi kijelentések már kiindulásukban is a néphez való tartozás tisztelgésben tartását hangoztatják. Ebből logikusan folyik, hogy a népiségből való elszívás, a kényszerítő beolvasztások tilalmasak. Ennek a nyílt kifejezésével az elvi kijelentések arra az álláspontra helyezkednek, hogy a kisebbségek mint külön népek fenntartandók. Nagy haladás ez ahhoz az állásponthoz képest, melyet a genfi Népszövetség 1925. évi december 9-iki tanácsülésén kifejezett. Akkor t. i. Mello Franco fejtette, hogy a népkisebbségi szerződések rendeltetése nem a népkisebbségeknek, mint külön népcsoportoknak a megtartása, hanem azoknak a kíméletes beolvasztása, s hogy éppen azért a népkisebbségek kollektív népegységükül el nem ismerhetők. E fejtegetéshez helyesen csatlakozott Sir Austen Chamberlain angol, aztán Benes csehszlovák és Hymans belga kiküldött, s végül is a tanács egyhangúlag tudomásul vette Mello Franco mondásait.

Ehhez képest nagy haladás a mostani német-lengyel kijelentésekben a népiség elismerése. Ilyen elismerés alapján más jelentőséget kap a jog, mely a nyelvhasználatra, a saját népi hagyományok ápolására, a vallási, gazdasági és közművelődési szervezkedésekre vonatkozik. Amíg ez csak egyeseknek a joga, addig csak az egyesek kiméletes kezelését foglalja magában; de mikor népi joggá válik, akkor az egyesek életén túlterjedő népi fennmaradást akar. Ehhez képest a közművelődési és gazdasági téren való egyesületi jog is egyenlővé lesz az illető népiségnek magára vonatkozó önkormányzati jogával. És mindezt az államok kormányzata nem nemzetközi szerződés kényszerével, hanem önkéntes belátással, saját önálló elhatározással vállalja.

A népkisebbségek élete rendezésében ez a fejlődés mindenesetre példamutató.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Délnyugati, nyugati szél, sok helyen, főként keleten és északon eső, több helyen köd, keleten talajmenti fagy, a hőmérséklet nappal, nyugat felől tovább csökken.

AZ ELSŐ ESET

Írta: KORODA MIKLÓS

Vali ápolónő lett. Még nem rendes, fizetések kórház: alkalmazott, de már az intézethez tartozik. Tanfolyamra jár és közben gyakorol az új Szent Kristóf-kórház gyermekosztályán. Hosszu, komoly orvosi köpenyt visel és aggódalmasan, de mégis vidáman sétál végig a kis ágyak között.

— Két hét múlva megújna! — mondták barátjának, amikor megtudták az új kísérletet. Mert Vali sok mindenhez kezdett már. Rajzai már az iskolában sokat ígértek és neves művészek biztatták: tanuljon tovább, mert érdemes. Azt ő is érezte, hogy kilehetne hozni valamit belőle, de a vonalak nem tudták lekötöni képzeletét. Ezért a szívekhez nyúlt és festeni tanult nagy mesterektől. Első képeiről már beszélni kezdtek művészkörökben, amikor ráébredt, hogy a véső közelebb áll hozzá, mint az ecset. Minden mást eldobott és elfu-... emmal járt délelőntként egy ismert szobrász műtermébe. A nagy hevülésben olyan női alakot mintázott, hogy most már mindenki biztos volt: Valiból művész lesz.

De amikor a részletekre került a sőr és végig kellett volna csinálni az iskolát, elfáradt. Nem tudott kicsiket lélegzeni, mingyárt Rodin akart lenni. Szabadságotlta magát és többé nem ment vissza a műterembe.

Később a gyógyszeres üvegek vonzották, mert szívesen lett egy patikusba, de ezt sem tudta a valóságba átvinni, mert megijedt a hosszú egyetemi tanulmányoktól. Beiratkozott a kertészeti főiskolára is, megtanulta a talajbakteriológiát és azt, hogy mi a különbség a meggy és a cseresznye között. De addigra szülei eladták a gellért-hegyi villát és nem volt kert, ahol tudományát kipróbálja és így céltalannak látta a tanulást folytatását. Tökéletesen beszélt franciául, miután a Sion apáca nevelték és szerette a gyerekeket, ezért elhatározta, hogy franciaszakos tanárnő

lesz. Felvették a bölcsészeti karra, büszkén mutogatta a félv elején a zöld indexet, de a második szemeszterben már nem jelentkezett, mert megijedt, hogy még egy szaktárgyat kell választania, máséhoz pedig, mint a franciához, nem volt kedve.

Legutóbb gyerekekkel foglalkozott, színházat csinált velük, de itt anyagi nehézségek támadtak és egy év után szétoszlott a kis társulat. Ezért nevetett most mindenki, amikor híre ment, hogy Vali ápolónő lett.

Még két hétig sem bírja, mert rosszul lesz, ha vér lát és majd őt kell ápolni! Operációról pedig ne is beszéljünk, mert még az éther szaga sem bírja. Már a műtő ajtajában összeesik! — legyintettek az ismerősök fölönyesen. — Nem neki való reggel héttől este hétig feszülten dolgozni. Mikor a sokkal kényelmesebb és nagyobb lehetőségeket kínáló pályákat sem tudta végigcsinálni. Bankban is szereztek neki állást. Csak délelőtt kellett lennie, több szabadságot kapott, mint a... igazgató, de ez szürke élet volt és elviselhetetlen rabszolgamunka. Elismerte, hogy keveset követelnek tőle, de ez meg az ön... lenni, ezért vette fel a fehér köpenyt. Itt talán igazán szükség lesz rá.

Az első napok kaban és ténferegve teltek el. Inkább látszott a betegekkel, mint ápolta őket, mert a régi ápolónő nem engedte semmihez nyulni. Vadul féltékeny volt, összeszorított szájjal nézte a betolakodót, aki részt kér magának ebből a zárt életből és kis kenyérből. Valit ez nem zavarta, udvarias volt és előre köszönt a begyakorolt kollégának. De az ridegen visszautasított minden közeledést. Ugy érezte, megbénul az el-lonszenv legkörében és a gyerekekhez menekült.

A harmadik reggel a kedves nővér azzal fogadta, hogy súlyos beteg gyereket hoztak az éjszaka:

— Mellhártyagyulladás és későn került hozzánk! — a kis ágy melletti komoly arccal állt a

lisztaszemű professzor, a többiekkel, a krémarcú fiatal alorvossal, a doktorkisasszonnyal és a fehérkabátok mozgó gyűrűjében ott feküdt egy kilenc éves Loreley-szöke kislány. Az anyagián kedves arca a kin éles vonalakat húzott. Mellé zihált, gyorsan, szaggatottan lélegzett, alig kapott levegőt.

— Lumba! punctio! — hallotta Vali a professzortól, aztán levették a kislányt a műtőbe.

— Fogja a gyereket! — szólt feléje az orvos. — Legalább lát egy érdekes esetet! — tette még hozzá, aztán dolgozni kezdett. Először a hátegrinc lecsapolást végezték el. De ez nem volt elég. Kathéter következett. A beteg kislány arca szinte egybeolvadt a műtő villogó féhérségével, a csöppkéz riadtan vergődött Vali tenyerében és ujjával mereven kapaszkodott az új ápolónőbe. Orvosi műszavak usztak a levegőben, mint az éther. A beteg gyermek már hörögött.

— Oxigént! — mondta az alorvos. Vali megakart simogatni a kislányt, de ebben a pillanatban egy fekete hajú orvos, akit eddig még soha nem látott, magához intette:

— Injekció! — Vali alig tudta kiszabadítani kezét az orvos kezéből. A kislányt a műtőbe vitte, utasítást várt, de még egy tekintetet sem kapott, a másik oldalról pedig újra felhangzott a parancsoló sürgetés. Egy kézműzslőlától látta, mire van szükség a pillanatok múlva vitte az injekció út, ampullákat, mintha a szadzák műtőnél segédkezett volna már. De nem volt elég a rengeteg injekció.

— Tranzfúzió! — csapta meg Vali fülét a műszó. Az alorvos mondott még valamit az egyik kollégának és utána felvágta a kislány bokáját, a nagy erőt, hogy előkészítse a vérátömlesztést. Persze nem találta meg a vékony kék vonalat. Mire megvolt, a másik orvos már ampullákba csorgatta az ápoló vérért és fecskendőbe szivta. Az alorvos kezébe vette a készüléket, a világosságban megcsillant egy pillanatra az üveghegyszer, keresztül: a sötétpiros folyadék és vékony sugár-

Meghalt MacDonald, az első munkáspárti angol kormányelnök

Londonból jelentik: A hajnali órákban érkezett jelentés szerint Ramsay MacDonald, volt angol miniszterelnök meghalt. Halálának körülményeiről egyelőre részletek még nem érkeztek. MacDonald leánya kíséretében vasárnap Dél-Amerikába indult és útközben érte a halál.

Ramsay Mac-Donald 1866 október 12-én született egyszerű skót földművescsaládból. Pályafutása igen érdekes.

MacDonald

Fiatal korában került Londonba mint egy áruház könyvelője. Itt ismerkedett meg a munkáspárti mozgalmakkal és csakhamar Lough Thomas ismert radikális-párti vezér magán titkára lett. Így kapcsolódott bele a politikai életbe. 1893-ban belé- az ujonnan alakított munkáspártba. 1906-ban mint ellenzéki képviselő, bekerült az alsóházba. 1924 januárjában ő alakította meg az első munkáspárti kormányt. Ő volt Anglia első szocialista miniszterelnöke. Egy évi kormányzás után visszaadta megbízatását. 1929-ben, amikor a munkáspárt ismét győzelmet aratott, megalakította második kormányát és az ezt követő hatéves kormányzása — kisebb-nagyobb megszakításokkal — Anglia világháború utáni legválságosabb korszakára esett. MacDonald szilárd helytállása megmentette a helyzetet, de viszont elszakította MacDonaldtól a munkáspártot. 1935 júniusában átadta a kormányzást Baldwinak és ő maga, mint a titkos tanács elnöke maradt tagja a kormánynak. Ekkor azonban már egészségi állapota megrendült. Két ízben is szem-műtéten esett át.

ban zuhagott a vér, az élet a haldokló gyermek testébe.

— Kész! — tette le az injekciós készüléket az orvos és sietett kezét mosni. Vali ott állt az ablak mellett és arra gondolt, hogy nem is olyan borzalmas az egész. Kicsit büszkének, majdnem boldognak érezte magát, hogy neki is szerepe volt ebben a munkában és amikor egy másik kezeléshoz hívták, már nyugodtan ment. Fontos, hogy sikerült a műtét, amelynél először segédkezett.

Később felnézett a kórterembe. Óvatosan, lábujjhegyen ment a kis rácsos ágyhoz, ahonnan a nagybeteg, aranyzóke gyermeket a műtőbe vették. Az ágy üres volt és a régi ápolónő éppen a fejtablát törölte le. Vali elsápadt, süllyedni kezdett előtte a kórterem s amikor nagyon mélyen érzett mindent, szaladni kezdett reszketve felöltözött és hazarohant. Foga vacogott, keze jéghideg volt, de sirni nem tudott, az iszonyat átkarolta s hitte megfullad. Csak órák múlva tért magához, amikor ismerős kezek simogatták arcát. Mint magára maradt, megcsalt gyermekből tört fel a panasz.

— Mindig elakadok. Ezt pedig most igazán meg kellene mondani, amikor az első beteg meghal a kezeim között? S én meg azt írtam, hogy a műtét kész, amikor pedig csak az orvos vezett és az élet fejeződött be. Nem tudok ápolónő lenni! — borították el a feiszabadító könnyek.

Másnap bucsuzni ment be a kórházba. Fázósan sietett el a kis szőke ágy előtt, de meg kellett állnia, mert felsírt benne valaki. A rács fölé hajolt, egy kis kéz kapott feléje és keményen beléje markolt: az új beteg, a folytatás.

— Brávó! — lépett melléje az orvos. — Szépen viselkedett tegnap. Az első esetről...

Válaszolni akart valamit, olyasfélét, hogy életében először kezd bizni magában, de nem volt rá ideje, mert már kórusban kiáltották feléje a többi kis ágyból a gyerekek:

— Hómérvőzni, Vali néni!

Értesítés

A „Carmen” Cipőgyár Rt. igazgatósága elhatározta és ezúton tudatja a fogyasztó közönséggel, hogy november 15-én a str. Alexandri 6 szám alatt

„Solduri”

név alatt egy cipőüzletet nyit.

Vállalatunk növekedő arányainál fogva összegyűlnék egyes mintapárak, továbbá a gyártás menetében óvhatatlanul előfordulnak apróbb-agyobb sérülések és szépséghibák, ugyisintén maradnak deszortált áruk is.

Ezen maradék-árukat eddig kereskedőknek adtuk el, mostantól kezdve ez ilyen árut saját üzletünkben, közvetlenül a fogyasztókhöz mélyen le szállított árakban óhajtjuk eljuttatni.

Akinek anyagi érdeke úgy diktálja, hogy kevés pénzért is jó minőségű cipőt vegyen, keresse fel a

„Solduri”

maradék- és selejtes cipőlerakatunkat, str. Alexandri 6 szám alatt.

Chamberlain angol miniszterelnök a bizalmas megbeszélésektől várja a világhelyzet megoldását

Az angol és francia egyetértés jelentősége. — U'abb kéznnyújtás Berlin és Róma felé

Londonból jelentik: A lordmajor avatási ünnepségeit a londoni városházán fényes lakoma fejezte be. Ennek során Chamberlain miniszterelnök beszédet mondott.

— A japán-kínai viszály megszüntetésére — mondotta többek között — legcélszerűbbnek a brüsszeli értekezlet látszik. A siker legfontosabb tényezője az Egyesült Államok közreműködése, mely nézetünk szerint a Roosevelt elnök csikágói beszédében kifejezett kívánság teljesítése. Bizalmas megbeszélések folynak az angol-amerikai szerződés megkötése céljából és

őszintén remélhetjük, hogy bár egyelőre nehézségek állnak fent, sikerülni fog a megegyezést elérni.

— Bárcsak azt mondhatnám. — folytatta Chamberlain, — hogy az általános európai helyzet nem mutat aggasztó jelenségeket. A spanyol kérdés körülölelő súlyos és aggasztó problémák között legmegnyugtatóbb pont az angol és francia kormányok szoros együttmű-

ködése. Ami pedig azt a viszonyt illeti, mely bennünket ahhoz a két nagyhatalomhoz fűz, melyet most a róma-berlini tengely köt szorosan össze egymással, — csak annyit akarok mondani, hogy kormányunk őszintén kívánja, hogy ezt a viszonyt a kölcsönös barátság és megértés alapján lehessen megszüldíteni. Ezt nézetünk szerint nem befolyásolhatják a belső kormányzati rendszerek tekintetében fennálló különbségek. Azt hiszem azonban, hogy ezt

a megértést, mely nagy hatást gyakorolhatna Európa bizalmának és biztonságának helyreállítására érdekében, célszerűbben lehetne bizalmas megbeszélések, mint nyilvános szónoklatok útján ápolni.

— Az angol kormány népszövetségi politikája a Népszövetség tekintélyének megerősítésére, erkölcsi és anyagi erőinek növelésére irányul, abból a célból, hogy megvalósíthassa azokat a célokat, amelyeknek a szolgálatára teremtetjük.

Chamberlain végül azt a meggyőződését hangoztatta, nem képzelhető el, hogy bárhol is volna olyan kormány, amely népétől tudatosan megtagadná a béke áldásait. Meggyőződését fejezte ki, hogy meg lehet és meg is fogják találni az utat és módot, hogy megszabadítsák a világot a fegyverkezés átkától és boldogabb és bölcsőbb jövő útját nyissák meg az emberiség előtt.

„Magyar Uriasszonyok Lapja” Szépirodalom. Művészet. Divat.

Modern kézimunka és gyermeklap mellett megjelenik havonta háromszor. Komoly érdeklődők kérjenek e legszebb magyar folyóirathól ingyenes mutatványszámot. Ha három példányos mutatványszámot chajtana, 9 lej értékű postabélyeg beküldését kérem.

Megrendelési hely: TÖRÖK JÁNOS, Oradea, Căsuța poștală Nr. 47.

1918 november...

„A német kormány elfogadja a november 8-án előterjesztett francia fegyverszüneti feltételeket“

Mordacq tábornok visszaemlékezése. — Fordította: Fodor Viola

III.

Este felé újabb telefonértesítést kaptunk Foch tábornagtól, aki közölte, hogy a jelek szerint a fegyverszüneti megállapodás aláírása még az éjszaka folyamán megtörténik.

Este 8 órakor két távirat érkezett Rethondesba a német kormánytól. Az első így szólt:

„A német kormány elfogadja a november 8-án eléje terjesztett fegyverszüneti feltételeket. Birodalmi kancellár“.

A második távirat ugyanazzal a szöveggel kezdődött, de azt hosszú tiltakozás követte a szövetségesek által a német kormány elé terjesztett rendkívül súlyos feltételek ellen, amelyek éhínségbe döntik az egész német népet, férfiakat, asszonyokat, gyermekeket.

Ezt a szöveget azonnal továbbították Párizsba, én pedig közöltem Clemenceauval. Este 9 óra felé járt az idő s Clemenceau már távozni készült.

— Hiába, — mondotta, — a németek mindig ugyanazok maradnak! Sohasem tudnak igazán urak lenni. Mindig akadékoskodniuk kell. Tudják jól, hogy az adott belpolitikai helyzetben, mely semmivel sem rózsásabb, mint a katonai helyzetük, kénytelenek aláírni a fegyverszüneti feltételeket. Mégis, mindez nem akadályozza meg őket abban, hogy még

mindig meg ne kíséreljék a kertelést, halogatást. Mire várnak még mindig a német kiküldöttek az aláírással? Mindenestre utasítsa nevemben Foch tábornagyot, hogy a német kormány elfogadja távirata alapján feltétlenül követelje az azonnali aláírást. Végezni kell már egyszer! Maradjon egész éjszaka a telefonnál és értesítsen, ha valami új dolog adódik.

Az utasítást azonnal átadtam Foch tábornagnak.

10 óra felé a tábornagy értesített, hogy Hindenburgtól igen hosszú sifírozott távirat érkezett Rethondesba a német küldöttség címeire. Ő — Foch tábornagy — ekkor megkérdezte tőlük, hogy készek-e végre aláírni a megállapodást, hangoztatva, hogy legokosabb lenne, ha ezt mielőbb megtennék, mert hiszen ők maguk nem szüntek meg hangoztatni a vérontás mielőbbi megakadályozásának nagy fontosságát. A németek készeknek nyilatkoztak a fegyverszünet aláírására, de engedelmet kértek, hogy előbb megfújassák az imént kapott táviratot. Bajos lett volna ezt megtagadni tőlük.

11 órától kezdve állandóan érintkezésben voltam Weygand és Desticker tábornagyokkal, akik egybéként csupán azt közölték velem, hogy a német megbízottak folytatják a tanácskozásokat.

Ime, így történt...

Mint már említettem, a fegyverszüneti kérdés egyszerre és ugyanolyan mértékben volt a politika, a stratégia feladata. Ezért volt szükség arra, hogy a németek elé terjesztendő feltételeket egyszerre készítsék elő és egymással párhuzamosan dolgozzák ki egyrészt az államférfiak — Clemenceau vezetésével —, másrészt a szövetséges hadak főparancsnoka, — Foch tábornagy irányítása mellett. Ennek logikus következménye, hogy amikor a meg egyezést a németekkel immár végleg tető alá kellett hozni, azt egyrészt Párizsban (Clemenceau), másrészt Rethondesban (Foch) hajtották végre. Ez a párhuzamosság készítetett arra, hogy előbb pontosan óráról-órára leírjam ezeknek a párizsi, november 8., 9. és 10-iki napoknak a történetét. Ezt a leírást most még ki kell egészítenünk a rethondesi történeti adatokkal, amelyeket egy szemtanu juttatott el hozzánk néhány nappal az aláírás után. Ezek az adatok, ha összehasonlítjuk őket Foch tábornagy „Mémoires“-jainak idevonatkozó részleteivel, autentikusnak tekinthetők.

Az elbeszélés, mely egészen rövid, pontos és szabatos, — első kézből származó bizonyíték, mely véleményem szerint szintén hozzá fog járulni ahhoz, hogy szétszlassza azokat a legendákat, amelyek ezzel a fegyverszünettel kapcsolatban még mindig szájról-szájra járnak Európában éppúgy, mint Amerikában. Ime, a maga ékesszóló, megrázó egyszerűségében és teljes egészében; egyetlen szót, egyetlen vesszőt nem tettünk hozzá és nem vettünk el semmit.

„Különböző változatok keringtek a november 8-tól 11-ig terjedő napok eseményeiről, amelyek a fegyverszünet aláírását megelőzték. Ime, a valóságban így történt:

A megbeszélések Foch tábornagy különleges vasútkocsi-irodájában zajlottak le. Ez a vonat, valamint az, amely a német megbízottakat hozta Tergnierből, a rethondesi pályaudvar közelében lévő L'Aigle erdőben épült katonai célú vasúti pályán vesztegelt.

November 8. — Reggel 7 órakor érkezett a német megbízottak vonata. A tábornagy közölte velük, hogy 9 órától kezdve fogadhatják őket. A németek pontosan 9 órára kérték a

fogadást és a jelzett időpontban átmentek a tábornagy vonatára. A tábornagy társaságában volt Sir Rosslyn Wemyss angol tengerész, Weygand tábornok és Hope admirális. A német küldöttség tagjai: Erzberger birodalmi államtitkár, Oberndorf gróf, Winterfeld tábornok és Wanselow hajóskapitány átnyújtották felhatalmazási okmányaikat, amelyeknek igazolása néhány pillanatig tartott. A bemutatkozások után mindnyájan helyet foglaltak a tárgyaló asztalnál.

Foch tábornagy megkérdezte a németeket megbízatásuk lényege felől.

Erzberger: A küldöttség azért jött, hogy átvegye a szövetséges hatalmak javaslatát egy fegyverszüneti megállapodásra nézve.

Foch: Nincs semmi javasolni valóm, de ha a német megbízottak kérik a fegyverszünetet, ismertethetem annak feltételeit.

Erzberger és Oberndorf: A német kormány kéri a fegyverszünetet.

A tábornagy előadta a fegyverszüneti feltételeket.

Winterfeld tábornok a német kormány nevében kérte az ellenségeskedés azonnali megszüntetését még a fegyverszünet létrejötte előtt.

Foch tábornagy válaszában hangoztatta, hogy a fegyverszünet feltételeit a szövetséges kormányok már megállapították. A maga részéről még hozzátette, hogy a német megbízottak lehetőleg gyorsan jussanak megállapodásra, mert az ellenségeskedés nem tartható meg a fegyverszünet aláírása előtt.

A németek akkor azt kérték, hogy 24 órával hosszabbítsák meg a válaszadás határidejét.

A tábornagy azt válaszolta, hogy a határidőt a szövetséges kormányok állapították meg. Neki — a tábornagnak — nem áll módjában azt megváltoztatni. A német megbízottaknak tehát 72 órán belül válaszolniuk kell.

A német kiküldöttek drótnélküli távirón értesítették kormányukat a fegyverszüneti feltételek átvételéről és Helldorf kapitányt elküldték, hogy vigye el a teljes szöveget a német főhadiszállásra.

Erzberger munkatársai a nap folyamán magánbeszélgetéseket folytattak Weygand tábornokkal és Hope tengernaggyal: magyarázatot és enyhítést kértek a fegyverszünet bizonyos záradékai tekintetében. A kérdéseket megadták a felvilágosítást, de kifejtették, hogy a német küldöttségnek minden kérelmet írásban kell előadnia.

November 9. — Hajnali 3 óra 45 perckor a német megbízottak átnyújtották a fegyverszüneti feltételekre vonatkozó észrevételeket.

November 10. — Az előző napi észrevételekre írásban adták meg a választ. Ugyanazon nap a tábornagy jegyzékét nyújtott át a né-

Eredeti közlemény.

Gyomor- és bélbajban szenvedőknek!

B. K. ur, Timișoara I. következő levelet írja nekünk:

„Kérem, sziveskedjenek címre még két üveg Gastro D-t utánvét mellett küldeni. Az első üveget feleségem vette használatba és igen jól érezte magát. Ezek óta bélbántalmam voltak és mióta Gastro D-t szed, semmi fájdalmat nem érez. En az év januárjában egy gyomoroperáción mentem keresztül és szeretnék egy Gastro D. kúrát csinálni, mert néha még érzek bántalmakat a gyomromban...“

A naponta beérkező köszönő levelek tömege igazolja, hogy rövid Gastro D. kúrával a legmarkosabb gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedéseknek, valamint görcsök és ideges álmatlanság esetében kitűnő eredményeket értek el. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárúban, București, Calea Victoriei 124.

met kiküldötteknek, emlékeztetve arra, hogy a határidő másnap lejár. Kérjenek tehát haladéktalan választ a német kancellártól.

Este 7 és 8 óra között két távirat érkezett a német kancellártól. Az egyik így hangzott:

„A német kormány a szövetséges főparancsnokság mellett megbízottaknak.“

A német kormány elfogadja a november 8-án elébe terjesztett fegyverszüneti feltételeket. Birodalmi kancellár“.

A másik távirat megismételte ugyanezt, de utána hosszas tiltakozás következik a szövetségesek követelése ellen.

9 óra tájban hosszú sifírozott távirat érkezett Hindenburgtól. A német megbízottakat ekkor felkérték, hogy a további vérontás elkerülése végett közöljék, mikor lesznek végre hajlandók a megállapodást aláírni.

November 11. — Hajnali 2 óra 5 perckor a német megbízottak közölték, hogy készek a döntő ülésen résztvenni. Az ülés 2 óra 15 perckor nyílt meg.

Felolvasták és cikkről-cikkre megvitaták a fegyverszüneti megállapodás szövegét, majd 5 óra 10 perckor a német kiküldöttek és a szövetséges hatalmak megbízottai ellátták aláírásukkal.

Erzberger szót kért és tiltakozó nyilatkozatot olvasott fel a fegyverszüneti feltételek rendkívül szigorú volta miatt.

Foch tábornagy az ülést befejezetnek nyilvánította és a német megbízottak visszavonultak.

A tábornagy visszatért Párizsba, hogy átnyújtsa a miniszterelnöknek a fegyverszüneti megállapodás szövegét, amelyet a kamrában még aznap délután fel kellett olvasni.

11 órakor agyüdörgés jelezte, hogy az ellenségeskedés minden harctéren véget ért“.

(Folytatjuk.)

Katona Jenő:

Az aszfalt apostala

Egy nagy életnek, helyesebben szólva egy nagy életprogramnak rajza Sonnen-schein. Berlin híres apostoláé. Az egyház szociális arcának apológiája ez a könyv.

Ara 40 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter beszámolót adott a külpolitikai helyzetről

A romániai választások eredményétől függ a kisantant és Magyarország közötti kiegyezés. — Bethlen István gróf sürgeti a Franco-kormány elismerését

Budapestről jelentik: A képviselőház külügyi bizottságának keddi ülésén Kánya Kálmán beszámolt az általános külpolitikai helyzetről. Elsősorban a spanyol polgárháborúról és a japán-kinai viszályról beszélt, megvilágítva azok politikai hátterét és a felismerhető hasonlóságot. Kifejezte azt a reményét, hogy a spanyol polgárháború helyi jellege továbbra is megmarad, még pedig az érdekelt hatalmak békés követeléseinek folytán. Ebben a kérdésben Magyarországot főleg az általános béke megővése vezeti és ez a szempont vezette a magyar kormány magatartását a londoni semlegességi bizottság tárgyalásai során is.

Szót ezután Kánya Kálmán azokról a törekvésekről, amelyek hozzájárulnak a nemzetközi politikai légkör enyhüléséhez. Beszélt az olasz-jugoszláv, jugoszláv-bolgár és német-belga egyezményekről és megemlítette a Mussolini és Chamberlain közötti levélváltást, valamint Mussolini Hitlernél tett látogatását és az ezzel kapcsolatban elhangzott nyilatkozatokat, melyek hangoztatták, hogy a berlini út főcélja a valódi békének szilárdabb alapokra való fektetése.

Rámutatott ezután a legutóbb létrejött német-lengyel kisebbségi megegyezés fontosságára. Ez a megegyezés világosan bizonyítja, hogy a kisebbségi kérdés barátságos megállapodás útján is megoldható és a megoldáshoz vezető út kölcsönös jóakarat esetén járható anélkül, hogy az állami felségjogok sérelmet szenvednének.

A külügyminiszter ezután rátért azokra a tárgyalásokra, amelyek Magyarország és a kisantant államok képviselői között megindultak. Ezek a tárgyalások eddig pozitív eredménnyel nem jártak. A katonai egyenjogúság kérdésében elvi véleményeltérések nincsenek és hinni lehet, hogyha a kisantant államok részéről az eddig mutatkozott hajlandóság továbbra is fennáll, a kérdésben rövid időn belül megegyezésre lehet jutni. Az ütköző pont a kisebbségi kérdés. E tekintetben a kisantant államoknak az az álláspontjuk, hogy a nagyhatalmakkal szemben már fennálló, felyirányú nemzetközi kötelezettségeiken felül újabb kötelezett-

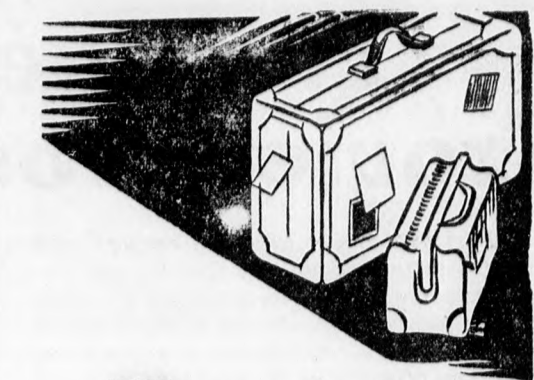
séget Magyarországgal szemben nem vállalhatnak. Hangoztatta Kánya Kálmán, hogy — miként azt a kisantant államok képviselőivel is közölte. —

a magyar kormány a légkör enyhülését őszintén és komolyan óhajtja. Ennek érdekében áldozatokra is hajlandó. Eredmény azonban csak kölcsönös áldozatok árán érhető el és csak abban az esetben, ha a kisantant államok kormányai el tudják szánni magukat arra, hogy a kisebbségi kérdés megoldásának újabb lendületet adjanak.

Benyomása szerint Prágában és Belgrádban talán meg volna a hajlandóság a kisebbségi kérdés rendezését úgy megkíséríteni, hogy az állam szuverénitása és épségének fenntartása mellett a magyar kisebbségek sorsának javulását kilátásba helyezik. Ugy látszik azonban, hogy Romániában a kormány helyzete a közeli választásokra való tekintettel nem elég szilárd ahhoz, hogy egy ilyen megegyezés felelősségét

Nagyhatalmak beleszólása a kisantanttal való viszony rendezésébe?

Kánya külügyminiszter ezután megemlékezett azokról a híresztelésekről, hogy egyes nagyhatalmak meg akarták volna akadályozni a magyar-kisantant viszony normálissá tételét. Ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. A továbbiakban hangoztatta, hogy a magyar külpolitika irányában nem következett be változás: az továbbra is a római jegyzőkönyvekre és a Németországgal való őszinte barátságra támaszkodik, amit bizonyít az is, hogy Darányi miniszterelnök és ő — a külügyminiszter — még e hónapban Berlinbe utaznak Neurath birodalmi külügyminiszter látogatásának viszonzására. Továbbra is ápolja a magyar kormány a Lengyelországgal való jóviszonyt. Megelégedéssel látja a brit világbirodalom érdeklődését a dunavölgyi kérdés iránt. Franciaországhoz való viszonyát a magyar kormány abból a szempontból kénytelen megítélni, hogy Franciaországot a kisantant államokhoz szövetségi kötelezettségek fűzik. E kö-

Utazáshoz

televállalja. Ezért a romániai választások lezajlása előtt nem kerül sor további érdemleges tárgyalásokra. A maga részéről sajnálja, hogy a tárgyalások elhalasztódtak. Ennek ellenére, ameddig csak lehet, a magyar kormány tartózkodni fog minden egyoldalú intézkedéstől és igyekezni fog a függőben lévő kérdéseket békés szellemben elintézni.

telezettségeit Franciaország mindig nagy lelkiismeretességgel tartotta be és éberem öröködi a kisantant államok érdekei felett. Magyarország külpolitikája az ország lehetőségeihez képest aktív békepolitika, melynek célja az igazi béke előfeltételeinek fokozatos megvalósítása.

Bethlen István gróf kérdést intézett, hogy nem látja-e a kormány elérkezettnek az időt a spanyol nemzeti kormány elismerésére. A magyar közvélemény többsége ugyanis Franco pártján áll.

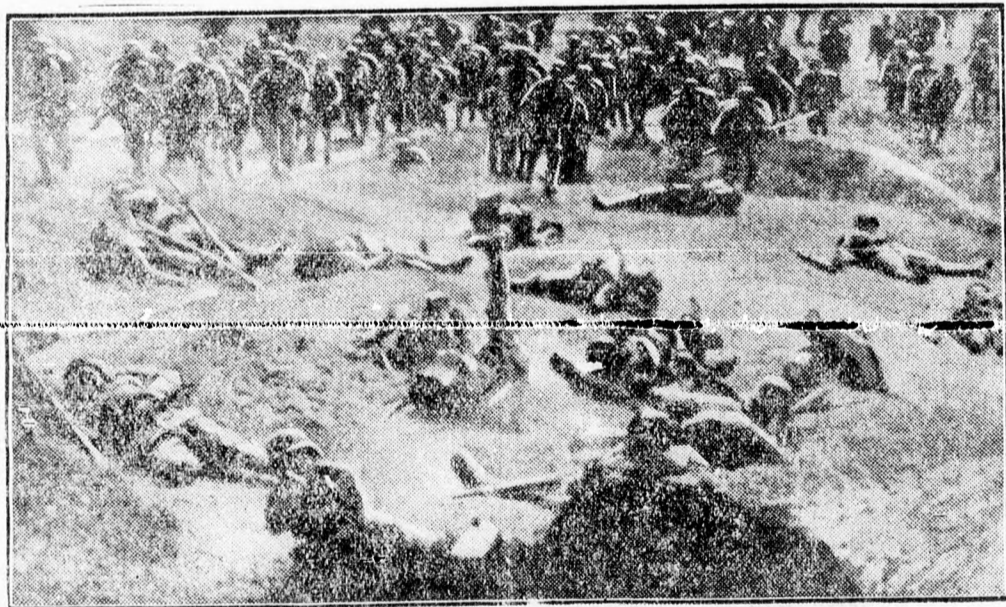
A külügyminiszter részletesen válaszolt a kérdésekre. A külügyi bizottság a válaszokat tudomásul vette.

Délután a felsőház külügyi bizottsága tartott ülést, amelyen Kánya külügyminiszter szintén hosszabb beszédet mondott. Az ülés végén Károlyi Gyula gróf, a felsőház elnöke köszönetet mondott a külügyminiszternek a tájékoztatásért, megállapítva, hogy a felsőház külügyi bizottsága a kormány külpolitikáját helyesnek tartja és a legteljesebb bizalommal viseltetik a kormány és a külügyminiszter iránt.

A német kormány belenyúl az evangélikus egyház belügyeibe

A birodalmi egyház érdekében megszünteti az ellenzéki hitvalló egyházat

Berlinből jelentik: Az „United Press“ jelentése szerint jélerüesült körök azt hiszik, hogy a német kormány a közeli jövőben megoldja az evangélikus egyház problémáját. Azt hiszik, hogy a kormány két új törvényjavaslatot fog benyújtani. Az egyik megfosztja hivatalos jellegétől az ugynevezett „hitvalló“ evangélikus egyházat, amely ellenzékként áll szemben a birodalmi egységre törekvő és nagyobb hívőszámu evangélikus egyházzal. A kormány másik törvénye a birodalmi egyház iránti hűségnyilatkozatra kötelezi az evangélikus papokat, akiknek működését ennek a nyilatkozatnak aláírásától teszik függővé. Ugy tudják, hogy a német hitvalló egyház vezére, Nimler ellen pert indítanak a néptörvényszék előtt.

Ez a háború!

Fenti képünk egy japán harcikosiról (tank) készült s a japánok előnyomulását Kinában megdöbbentő realitással ábrázolja.

Turistaélmények Szovjet-Oroszországban

Párizsból írják: Nagyobb csoport francia turista tartózkodott az elmúlt hónapban hosszabb ideig Szovjetország területén, akik most benyomásaikról a lapok hasábjain számolnak be. Az egyik ilyen beszámolóban olvassuk a következőket: A Colombie gőzös művészeket, írókat és egy-két képviselőt vitt magával. A vezetők orosz leányok és asszonyok voltak, akik azonnal a vallásellenes múzeumba vitték őket. Nagy volt azonban a vezető „hölgyek” meglepetése, amikor a látogatók csodálkozásuknak adtak kifejezést a látottak felett. A legnagyobb teremben ugyanis azt próbálta a szovjet bizonyítani, hogy a katolikus egyház oka kezdetül fogva az összes háborúknak. A nagyterem közepén hatalmas ágyú volt föllálítva és azon a pápa lovagolt. Amikor a látogatók felháborodásuknak adtak kifejezést s lehetetlen, izléstelen és durva propaganda fölött, a vezető „hölgy” a következőket mondta: „A mi vallásellenes” múzeumaink valóban hozzásegítettek a népet, hogy szellemileg felszabaduljon. Már az a szó, hogy „Isten” sem létezik. És ha ez egy orosz előtt kimondaná valaki, meg sem értené, csodálkozna, hiányzik a nyelvből”. További meglepetések Moszkvában vártak a francia turistákra. Résztvettek az egyik repülőterem lévő nagy ünnepségen. Léggömbökön Lenin és Sztalin óriási arcképei díszeltek s a vörös hadsereg pilótái mutatványokat végeztek. A francia turisták szerint letagadhatatlan volt, hogy a tömeget valósággal odahajították. A tömeg hallgatott. Semmiféle tetszésnyilvánítás nem hangzott el. Egyetlen kiáltás sem. Egész egyszerűen semmi. A tömeg leírhatatlan benyomást keltett. Ha valakit megkérdeztek, lett legyen az férfi, nő vagy ka-

tona, a válasz egyszerű és stereotip volt: Nem tudom. Csak Lenin, Sztalin nevének kimondása van megengedve. Amellett a szovjet állandóan hamisításokra is vetemedik. A forradalmi múzeumban, amelyet a volt angol klubban rendeztek be, egy kép a szovjethadsereget Varsóba való bevonulása-kor ábrázolja. A hamisítás kézzelfogható, hiszen a szovjethadsereget tudvalevőleg Varsó előtt súlyosan megverték. A tömeg azonban mindezt nem tudja. A turistáknak megmutatták Carskoje-Seloban a cári család magántakosztályait. A szovjet valóság-gal becsületbeli kérdést csinált belőle, hogy

* Heves bőrvizketésnél és csalánkiütésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel feltétlenül kitisztítandó! Kérdezze meg orvosát.

a helyiségeket ugyanolyan állapotban hagyja, ahogy megtalálták őket. Minden külföldi látogató mélyen megindult, amint az egyik asztalon látja a hamutartót az érintetlen hamuval s látja az egyik kandelión a cári család fényképét. A cárné ruhátára is érintetlen maradt. A könyvek ugyanúgy állnak a könyvtárban. Még a székek elrendezésén sem változtattak. Amikor a francia turisták meglátogatták a régi cári lakosztályokat, a vezető így szólt: „Semmit sem vettünk el, semmit sem távolítottunk el”. Mire a látogatók közül megszólalt egy hang: „Mégis, valamit elvittek; a cári családot”. Jeges csönd volt a válasz erre s a látogatókat sürgősen elvitték Carskoje-Seloból.

Ma is Amerika a bőség hazája

New-Yorkból írják: Az amerikai külföldi és belföldi kereskedelmi hivatal legutóbb kiadott jelentésében száraz, de érdekes adatokkal bizonyítja, hogy az Egyesült Államok ma is a világ eldorádója. A jelentés szerint a világ rádióinak több mint a fele Amerikában van, jöllehet az Egyesült Államokban a világ lakosainak körülbelül csak 6 százaléka él. Az Unióban 30 millió rádió van, azaz minden 4.2 lakosra esik egy. A világon összesen 56,225,000 rádiókészülék van üzemben. Az egyetlen ország, amely a rádiótechnika tekintetében az Egyesült Államokat megközelíti, Anglia, ahol minden 4.9 százalék lakosra esik egy rádió. Dániában csak minden 5.5, Németországban minden 8-ik lakosra jut egy rádiókészülék. A rádióhasználat talán nem a legfontosabb jele a civilizációnak, de kétségtelenül arra vall, hogy tulajdonosa osztozni akar és tud az ipari civilizáció termékeiben.

A világ összes országában 40,560,167 auto-

mobilt tartanak nyilván. Ezek közül 20,520,556 tehát több mint a fele a világ automobil-állományának az Egyesült Államokban fut, ahol minden 4.5 emberre esik egy-egy autó. Amerikában ma már a farmer is, az ipari munkás az élet-szükségletének tekintti az autót. Az Egyesült Államok szomszédja, Kanada az egyetlen, ahol autóhasználat dolgában megközelíti az Uniót. Kanadában ugyanis minden 8-ik embernek van egy autója, míg Angliában és Franciaországban minden 20-ik, Németországban minden 49-ik, Olaszországban minden 104-ik és Japánban minden 472-ik emberre jut egy-egy gépkocsi. Autómobilt csak jobb anyagi helyzetben levő ember tarthat és ezért ez is fontos mérve az államok gazdaságában.

A telefonhasználat dolgában is Amerika vezet. Itt a farmer is életszükségletnek tartja a telefont, amelyet még a községekben levők is meg akarnak tartani, mert a munkakínálók telefonon érhetik el őket legkönnyebben és leggyorsabban.

Az Egyesült Államokban található közel fele annak a 35 millió telefonnak, amelyet a világon használnak. Ebben az országban 137 telefon esik minden 1000 lakosra. Kanadában, Dániában és Svédországban minden 10 lakosra esik egy, vagyis 1000 lakosra 10., Nagy-Britanniában 1000 lakosra 54., Németországban 49., Franciaországban 34., Olaszországban 12 telefon esik. A telefon inkább a jólét jele, mint a rádió.

A mozibajárás sem szegény ember szokása. Az Egyesült Államokban 15,378 hangos filmet bemutató mozgószínház van, amelyeket minden előadás alatt megtölt a szórakozni vágyó nép. Itt van a világ hangosfilm bemutatására felszerelt mozisínházainak 30 százaléka.

A husfogyasztás is a jólét jele. Az Egyesült Államokban a fejenkénti husfogyasztás nagyobb, mint a világ bármely más országában.

Amerikában is vannak rosszul láplált, rosszul ruházott s rosszul szállásolt emberek, de azért az élet még mindig ebben az országban a legjobb.

A világ legkisebb faluja

Párizsból jelentik: Franciaországban van a világ legkisebb falva. A neve: Mortreux és mindössze három lakója van: egy özvegyasszony s ennek fia meg lánya. Mindhármán egy házban laknak s az egyetlen ház: a falu. Valami nagyon régi, a 13-ik századból származó kiváltság emlékéi őrzik ezt a falu, melynek azelőtt természetesen rendes számú lakossága volt, de egy pestisjárvány alkalmával elnéptelenedett. A hagyománytisztelő franciák azért ma is fenntartják a „falut”, melynek külön polgármestere is van, de ez nem lakik székhelyén, hanem a szomszédos Adelot községben. Ami az egész ügyben a legérdekesebb, a polgármestert most felfüggesztették állásától, mert sikasztott négy és fél frankot vitt el Mortreux befizetel adójából.

...és nem máskor

kell a Hivatalos Sorsjegyárudához, vagy a falusi postahivatalokhoz mennie, hogy az Állami Sorsjáték sorsjegyét megvásárolja, amellyel résztvesz a november 15.-iki húzáson.

A Hivatalos Sorsjegyárada sorsjegye gazdaggá teheti.

A 15. sorsjáték I. osztályának a húzása november 15.-én.

COLECTURA OFICIALĂ
ȘI
OFICIILOR RURALE P.T.T.

Helyi cím:

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 11.
Ha sorsjegyet nátnak vesz, 6,000,000 ót csak akkor nyeri.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 3

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 600, félre 300
negyedévre 210, egy hónapra 70 le.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felolvasó szerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Csúf szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Csúf, Piata Unirii 13.

Kéziratokat sem örökönk meg és nem adunk vissza.
Csekk válaszlevegőre magálevélre válaszolunk.

Hideghullám előntése fenyegeti Közép-Európát?

Stockholmból jelentik: A kellemes, lágy időjárásnak, úgy látszik, hamarosan vége szakad. Ha igazak az északi országok meteorológiai állomásainak jelentései, rövid néhány napon belül orrasi hideg hullám önti el egész Középeurópát. Északi és a keletre tenger partvidékeiről rohan felénk feltartóztathatatlannul a hideg áramlat, amely egyszerre véget vet a mostani langyos időjárásnak.

Hogy a hideg légáramlat mennyi ideig fog tartani, arról a jelentések nem tesznek említést, de tekintettel arra, hogy már november derekán tartunk, valószínű, hogy november második felében, egész decemberben és januárban komor, téli lesz az időjárás.

A téli sport híveinek szembem a szegény emberek aggodalmával és szomorúságával, örömteljes szezonjuk lesz az idén, a síeléssel, korcsolyázással, rödlizással és vidám, szórakoztató téli sportkirándulásokkal.

MILLIÓS VISSZAÉLÉSEK ÜGYÉBEN NYOMOZNAK SATUMAREN. Sajat tudósítónktól. Kedden a földművelésügyi minisztérium egyik vezérfelügyelője érkezett Satumara. A vezérfelügyelő milliós visszaélések ügyében folytat vizsgálatot, amelyet — kiszivárgott hírek szerint — a földművelésügyi minisztérium egyik szervezete követelt el az állam kárára a telepítéseknel. Az eddigi terhelő adatok azt bizonyítják, hogy a telepések részére a hivatal által megvett földet értéken felül számolták a minisztériumnak. Különösen két nagyobb vásárról tudnak, amikor holdanként 13-15 ezer lejt juszott be a földet vásárló föltisztviselő, holott a földért csak három-három és félezer lejt adott. A vizsgálat egy feljelentés nyomán indult meg, mert az egyik földbirtokos, aki nem volt megelégedve a kiszájtított föld ellenértékével, gyanút fogott és a földművelésügyi minisztériumban utána nézett a satumarei elszámolásnak és lelelezte a visszaéléseket. A vizsgálat titokban folyik és néhány napon belül biztos eredményt hoz.

ÚJ KÖZÉPISKOLAI IGAZGATÓK. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium új középiskolai igazgatókat, illetve igazgatónőket nevezett ki. Az auidi „Titu Maiorescu” liceum élére Aulea Ovidiu került. Dejen Cherebeteiu Petre, Salontan Safta Cornel, Sălișten Josif Alexandru, a carei leánygimnáziumban Negrescu Aurelia, Oradean Elena Tamas-Lunguciu, a sft.-gheorghiei leánygimnáziumban Marcu Angela lett az igazgatónő.

Moszkvában rálóttek Vorosilov hadügyi népbiztosra. Varsóból jelentik: Moszkvából érkező jelentések szerint Vorosilov hadügyi népbiztos ellen vasárnap merényletet követtek el. Vorosilov a Voros-ter felé lovagolt, hogy részt vegyen a bolsevista forradalom husz éves évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken és lövés dördült el. A golyó célt tévesztett és a nyeregbe fordított. Vorosilov sértetlen maradt. A merénylet nem sikerült elfogni.

Meghalt a Szent István bazilika karnagya. Budapestről jelentik: Demény Dezso papai karnagy, udvari káplán, zeneszerző és egyházi karnagy meghalt. 1871-ben született Budapesten. Középkorai tanulmányait Szatmáron és Esztergomban végezte. Zeneszerzési, Herzföldtől tanult. 22 éves korában szentelték pappá. Négy év múlva udvari káplán, majd gimnáziumi tanár és a székesfővárosi felsőbb zenetanfolyam zeneszerzőtanára. 1913-ban a Szent István bazilika karnagya lett. Sok értékes zeneművet szerzett. Rövid idő előtt tudógyulladást kapott. Az új Szent János kórházba szállították, ahol szivgyengeség következtében kiszenvedett. Halála általános és mély részvételt keltett.

„Lithynia“ ásványvíz

A t. fogyasztó közönség szives tudomására hozzuk, hogy a közkedvelt „Lithynia“ ásványvíz kizárólagos lerakatával, terjesztésével és szállításával, az előnyösen ismert **Váli szikvízgyárat** bíztuk meg. Felkérjük a t. vevőinket, hogy megrendeléseiket sziveskedjenek a **Váli céghez, Oradea, Str. Viăhuță 80 sz. Telefon 37.** intézni, amely cég közismert pontosságával és előzékenységgel fogja a **Lithynia** ásványvizet t. vevőinkhez elszállítani.

A „Lithynia“ ásványvíz kezelősége.

A braşovi római katolikus főgimnázium százéves jubileuma. Braşovból jelentik: A braşovi és vele együtt egész Transsylvania magyarsága vasárnap ünnepelte a braşovi római katolikus főgimnázium fennállásának százéves jubileumát. A jubileum ünnepségei már az előző napi „ismerkedési estével” kezdődtek a Székely Társaság helyiségében ahol a legteljesebb egyetértésben gyűltek össze a vendégek. Vasárnap a plébánia nagytemplomban ünnepélyes szentmise volt, majd az intézet zászlaja alatt a gimnázium felidőszített terratermébe vonultak az Alma Mater jelenlegi és öregdiákjai, ahol diszközgyűlést tartottak. Dr. Péter Antal apátplébános megnyitotta után Szele Béla dr. vendiák mondott ünnepi beszédet, majd Heszke Béla tanár olvasta fel az err. az alkalomra érkezett üdvözlő táviratokat. A diszközgyűlés Vorchner Adolf szerd. püspök zároszávala ért véget. A diszközgyűlés után a résztvevők az elhunyt tanárok sírjaihoz vonultak és emlékbeszédet tartottak. A jubileum ünnepségeket délutáni műsoros ünnepség este pedig közös vacsora fejezte be. A délutáni ünnepet s egyben a vendéglátalközö hivatalos részét dr. Boga Alajos beszéde zárta be.

* Fejfájás ellen Beretvás pasztilla.

A FRANCIA KATOLICIZMUS ÉS A SPANYOL POLGÁRHÁBORU. Párizsból jelentik: Köztudomású, hogy a francia katolikusok két nagy táborra oszlottak. Ez a két tábor ellentétesen ítéli meg a spanyol eseményeket. Az egyik tábor, a baloldali „katolikus” intellektuális tábor, annak idején kiáltványt tett közzé, amely keményen elítélte Franco nemzeti mozgalomát és többek között propagandajellegű írás volt a spanyol népfront mellett. Ez a tábor a baloldali „Sept” betiltásával nagyon megfoghatkozott. Most jelent meg Verdier biborvos-érsek legújabb körlevele, amelyben ő a spanyol püspökök álláspontját teljes egészében magáévá teszi és egyben felszólítja híveit, hogy a spanyol püspökök körleveléből vonják le a szükséges gyakorlati tanulságokat. Kétségen kívül tisztázódott tehát a főpásztori körlevél által a fontos kérdésben sokszor szándékosan felidézett bizonytalanság. Ma már vitán kívül áll a tény, hogy a spanyol népfronttal rokonszenvező katolikusok súlyosan hibáznak és az egyházi tekintéllyel szembehelyezkednek.

Dr. Patzkó Elemér ügyvédi irodáját Oradeán Str. Ciorogariu 23/a szám alá helyezte át.

Felrobbant a bedőglött ágyugolyó és darabokra tépett egy gyermeket. (Oradea.) Sulyos szerencsétlenségről tett jelentést a Dumbrava községbeli csendőrség az ügyészségnek. Tegnap délután három óra tájban Nistor Teodor 10 esztendősné a községi lezelón játszódozott. Kaszálás közben egy ágyugolyóra talált, amelyet emelgetni kezdett, majd a földhöz vágta. Az ágyugolyó felrobbant és darabokra szaggatta a gyermeket. Az ügyészség rendelkezése szigorú vizsgálatot vezetnek be, amely tisztázn fogja, hogy az ágyugolyó hogyan került a legelőre és a halálos szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

AVILÁG LEGNAGYOBB PROPLÉMA... Londonból jelentik: A Windsor herceg kedden Párizsból telefonbeszélgetést folytatott öccsével, György királlyal. E beszélgetés alapján a királyi család állítólag érdeklődött a kormánytól annak a lehetőségéről, hogy a windsori hercegi pár ellátogat-hat-e Angliába. A látogatás akadályá egyelőre a hercegnő jogállása, mert nem illeti meg őt a királyi fenség megszólítás. Egyelőre annak a kiegyezéses megoldásnak terve merült fel, hogy a hercegnőt a királyi család fogadja, de címe változatlan marad. Most csak az a kérdés, hogy a windsori hercegi pár megelégszik-e ezzel a megoldással... Ugy hisszük, ebben a pillanatban nincs is fontosabb problémája a világnak...

„Nemzetközi brigád” a vörös Spanyolországban

A Komintern ügynökei már a spanyol polgárháboru kezdetén toborozni kezdték világszerte a politikai desperádókat, a békétlen, fanatikus kommunistaelemeket, a vörös Spanyolország számára. Egy francia lap ez év februárjában egy kimutatást közölt, amely szerint 1936. december végéig 45.000 külföldi önkéntes állott a vörös Spanyolország szolgálatában. A londoni benemavatkozási bizottság adatai szerint pedig legalább 60.000 a vörös külföldi önkéntesek száma. Ebből 35.000 orosz. A vörös spanyol haditengerészetnél szolgál 500 orosz matróz és 300 tiszt. Vannak még a vörös önkéntesek között: franciák, belgák, emigráns németek, lengyelek, magyarok, görögök, svájciak, csehek és délszlávok. A vezérkar tagjai: a francia Vincent czedes (elcselt), de Teiss és Durmont őrnagyok, a belga van den Foché őrnagy, az olasz Pachiaiarci és Leoni. A szovjetorosz „Za Industrializaciju” lap szerint az „osztrák” Deutsch is a vezérkar tagja. Ő volt annak idején a köztársasági védőszövetség megalapítója. A nemzetközi brigád egyik külön csapata, az „antifasiszta halál-zászlóalj” amely 500 emberből áll.

Jelentőségteljes neveket kaptak ennek a zászlóaljnak egyes századai: „Dimitrov”, „H. Barbusse”, „Szabadság”, „Rákóczi”, „Garibaldi”, „Stalin”, stb. A nemzetközi brigádot teljesen szovjetorosz mintára szervezték. Kleber „generális” a nemzetközi brigád megszervezése után így nyilatkozott munkaköréről: „Habár a nemzetközi brigád külföldiekből áll, mégis a vörös hadsereg egy része. Ha Spanyolországban vége lesz a háborúnak, a brigád a Komintern rendelkezésére áll és újabb működési területet vállal. Ebből a célból a legmodernebb felszereléssel látják el.”

Három hónapi fogház a rendőr szidalmazásáért. Satumare. Sajat tud. Berger Herman szappanos felesége délben félórával későbbben zárta be főtéri üzletüket, amiért Muresan Ioan közrendőr kihágási eljárást helyezett kilátásba. Az asszony emiatt csunyan leszidta a rendőrt és a rendfenntartó szervezetet. Muresan jelentésére Bergerné ellen eljárás indult, melynek során a törvényszék háromhónapi fogházra és három ezer lej pénzbüntetésre ítélte. Bergerné nem jelent meg a tárgyaláson és az ítéletet távollétében hozták meg.

* Szenvető beteg asszonyok már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel is könnyű, lágy belkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

NAGY TÜZ BIHAREAN. Oradea. Sajat tud. Tegnap este tíz órakor telefonon értesítették a tüzoltókat, hogy Biharea községben nagy tüz pusztult. A tüzoltók azonnal kivonultak és oltani kezdték a tüzet, mely Szabó Emanuel gazda udvarán támadt. Három szekér széna, két és fél szekér szalma és rengeteg lucerna égett el. A tüzoltók csak két és félóra megfeszített munka után tudták a tüzet lokalizálni. Ejszaka tizenkét óra volt, amikor a tüzoltók visszaérkeztek Bihareáról.

* A szépségápolás legfontosabb feladata az arcbőrt az időjárás behatásaitól és rombolásaitól megvédeni. A bőr legnagyobb ellensége a por, éppen ezért a legelső feltétel a bőrnek alapos megtisztogatása. A Scherk-féle arcvíz a legjobb és legegyszerűbb szer, hogy az arcbőr tisztaságát elérhessük. Mélyen behatol a pórusokba és megszabadítja az ártalmas portól és amelletl üdve és ápoltá teszi az arcbőrt.

Fodor polgármestert váratlanul a fővárosba rendelték. Oradea. Saját tud. Tegnap délelőtt a belügyminisztérium telefonon haladéktalanul Bucarestbe rendelte Fodor Péter polgármestert, aki már a délutáni gyorsrali is utazott a fővárosba. A polgármester minden valószínűség szerint csak pénteken érkezik vissza és csak akkor tud felvilágosítást adni váratlan bucuresti utazásáról. A városházán a közeli kormányválsággal hozzák kapcsolatba a polgármester sürgős utazását.

NOVEMBER 30-IG LEHET FIZETNI ÁLLAMI TARTOZÁSOKAT ADÓBONOKKAL ÉS ÁLLAMPAPIROKKAL. Bucurestiből jelentik: Mint annakidején jelentettük, az adóknak és más állami követeléseknek adóbonokkal és állampapírokkal való fizetési kedvezménye november elsejével lejárt. A pénzügyminisztérium most az érdekeltek tudomására hozza, hogy az állami követeléseket ebben a hónapban még mindig lehet adóbonokkal és háromszázalékos konszolidációs kötvényekkel fizetni. A kedvezmény és fizetési lehetőségek érvényének határidejét ugyanis a 3.555-937. számú királyi dekrétummal november 30-ig meghosszabbították. A pénzügyminiszter felhívja minden érdekeltnak a figyelmét arra, hogy a fizetési lehetőségek hatályát egészen különleges módon és utolsó ízben hosszabbították meg és így november 30-ika után minden állami tartozást a legszigorúbban és minden kedvezmény nélkül, készpénzértékben fognak behajtani.

ROMÁNIAK 71 POLITIKAI PÁRTJA VAN. Bucurestiből jelentik: A „Parlamentul Românesc” egy külön számban sorolja fel a Románia politikai képét alkotó tényszerűeket. A bejegyzett választási jelvények alapján 71 politikai párt működik az országban. A legfrissebb pártok: A Romániai Egyesült Nyugdíjasok, a Társadalmi Szolidaritás Pártja és a Romániai Magyar Parasztpárt.

fejfájás ellen Beretvás parzilla!

UNITÁRIUS ISTENTISZTELET. Folyó hó 14-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor unitárius istentiszteletet tart a Str. Pasteur 38. sz. alatt Komjantszegi Géza, bihori unitárius lelkész.

A szülőgyilkos Vasile Constantinescu háborzongató vallomása. (Bucuresti). Tegnap délután kezdődött meg a szülőgyilkos Vasile Constantinescu esküdszéki tárgyalása. A vádlott hosszú, részletes vallomást tett. Elismerte, hogy megölte az apját, de nem pénzért követte el tettet, hanem — mint mondotta — azért, mert az apja kibérsítésként ítélt meg és pokollá tette az édesanyja életét. — Az anyámat azonban — folytatta vallomását Constantinescu — nem tudom miért öltettem volna meg. Nem is hiszem, hogy én öltettem meg, hiszen nem volt reá semmi okom. Az apámmal, igen, végeznem kellett, mert különben ő végez velem de az anyám anyira szeretett engem, hogy én is borzadva hallottam, hogy az anyám halott. A holttestek földarabolásáról ezeket mondta: Az apámat nem azért daraboltam fel, mert másképp nem fért volna a bádógtartályba, hanem mert anyyra utáltam, hogy kizozni kívántam még halála után is. A bíróság tegnap megkezdte a tanúk kihallgatását is.

Terményárak Oradeán. Az oradeai Mezőgazdasági Kamara jelentése szerint a terményárak az elmúlt hetipiacon a következőképpen alakultak: Buza 490-500, rozs 480, szemes tengeri 240, csöves 150-160, zab 420-430, bab 470-700, napraforgó 450-460, széna 110-120, lóhere 130-150, lucerna 150-170, szalma 40-50 lei.

Papp Károly halála

Oradea. Saját tud. Súlyos veszteség érte városunk kereskedőtársadalmát: Papp Károly, a fiatal és népszerű drogériatulajdonos, a kiváló sportférfi kedden este hosszas szenvedés után meghalt. Mindössze 35 éves volt ez az agilis fiatal kereskedő, aki kicsiny kereskedését minden nagyobb üzleti tőke híján, csupán szorgalmával, kitartó munkájával és azzal a kereskedői becsülettel és tisztességgel fejlesztette tekintélyes és nagyforgalmu főutcai üzleté, amely puritán egyéniségét jellemezte. Egy kis drogériából nőtt ki a modern nagyvárosi főutcai üzlet, amelynek izlésesen, ötletesen berendezett hatalmas kirakatai, világvárosi reklámjai nagyban emelték a kereskedőváros külső fényét és azt a belső értéket, amelynek a kereskedői tisztesség a fokmérője. Jótékonyági egyesületeknek, minden komoly társadalmi megmozdulásnak önzetlen és bőkezű támogatója volt Papp Károly, ez a köz-tiszteletben és közszeretethen álló fiatal férfi, akire mindig lehetett számítani. Mint sportember a turisztikának és a korcsolyázásnak élt. Leikes vezető tagja volt a BTC-nek s maga is résztvett a turistaklub nehezebb kirándulásain. A műkorcsolyázásban országos szintűnkben csak kevesen vehették fel vele a versenyt, egyéni stílusa messze kiemelkedett. A rendkívül rokonszenves és népszerű férfi pár év előtt megbetegedett és az erőteljes fizikumot letörte a ronesoló és alattomosan terjedő betegség, a rák. Hosszas és kínos szenvedés után halt meg 35 éves korában. Feleségén és két leányán kívül kiterjedt rokonság és nagy baráti kör gyászolja, de az egész város részvétele elkíséri majd utolsó útjára. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz az olosighi temető Havassy kápolnájából.

Zürichi zárlat. Párizs 14.66 fél, London 21.57, Newyork 431.62, Brüsszel 73.47 fél, Milánó 22.71 fél, Amszterdam 239.42 fél, Berlin 174.20, Bécs — schilling 79.85 Prága 15.20, Varsó 81.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

A MAGYAR DALKÖR november 15-én, hétfőn kezdi meg a próbákat. Elnökség.

Egymást átkarolva vetette magát a mozdony elé két nővér. Bucuresti. Saját tud. Szerdára virradó éjjle 12 órakor Gheorghie Popvicij ploesti rendőrkormány két leánya, a 20 éves Szófia és a 16 éves Lenuta, a Bucuresti-Giurgiu között közlekedő gyorsvonat elé vetették magukat és a vonat mindkettőjüket darabokra tépte. A vizsgáló közegek a vasuti sín mellett találták meg holttestek darabjait. — 2 kilométeres távon elszórva. A leányok édesanyjuknál laktak Bucurestiben, míg apjuk Ploestiben teljesített szolgálatot. Hátahagyott levelük szerint tettük oka az volt, hogy nagy nyomorban éltek. A két nővér egymást átkarolva vetette a mozdony elé magát.

A bérlőtársadalom figyelmébe. A bérletek felmondása és a bérlek emelése tekintetében még mindig nagy a tájékozatlanság, ami igen sok jogtalanságra vezet. Ezek elkerülése céljából közöljük, hogy a felmondás csak úgy érvényes, ha azt két tanuval előttemeztetett ajánlott levélben, vagy szóbelileg két tanu előtt közlik. A havi bérletek a hó első köznapján, a negyedévi bérletek a negyedév 8 napjára mondhatók fel. A havi bérletek december, január és február nem mondhatók fel, míg a negyedévi bérletek legközelebbi felmondási ideje május 1. A téli hónapokban rendes felmondás alapján senki sem köteles költözöködni. A bemutatott és illetékezett szerződések lejárató ideje előtt a felmondás jogosan visszautasítható. A bérlemelés össze van kötve a felmondás idejével. A felmondási idő lejártáig bérlemelést senki nem köteles elfogadni. Ha a költözöködni alkalmából bérhátalék miatt a bérbeadó ingóságokat tartott vissza, de 3 nap alatt pert nem indított, a visszatartási joga elvész és az ingóságokat fizetés nélkül azonnal kiadni köteles. Minden bérleti ügyben díjmentes felvilágosítást nyújt a Bérlők Szövetsége, Str. Rimanóczy 12.

Temetések. Papp Károly drogista tulajdonos 35 éves korában meghalt. Temetése pénteken 4 órakor lesz a Havassy kápolnából. — özv. Asztalos Jánosné szül. Bacsa Mária 72 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön 4 órakor lesz az Eroul Necunoscut u. 26 számtól. (Erdélyi „Concordia”).

Temetéseket heti, havi törlesztésre végez legolcsóbb árban Erdélyi Sándor «CONCORDIA» Oradea.

* Akinek gyakran fáj a gyomra és bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak reggelenként egy pohár természetes „Fersco József” keserűvíz csakhamar szabályozza a székletét, előmozdítja az emésztését, élénkíti a vérkeringését és megjavítja a közérzetét. Kérdezze meg orvosát.

KATONAI HIRDETMÉNY. Az E szabású katonai livrettek láttamozását a bihori Cercul de Recrutare a körzetébe tartozó cerculoznál és subcerculoznál tartják meg, amelyen köteles megjelenni valamennyi tartalékos altiszt s valamennyi altiszt, akik a 71. és 72. szakasz alapján nyerték rangjukat. A láttamoztatási kötelezettség 55 évig bezárólag érvényes. *Stanescu colonel, Tanase maior.*

Fabrica de Bere Dreher—Haggenmacher Oradea S. A. Oradea. Invitare, la adunare generală ordinară a XXIV-a a Fabricii de bere Dreher—Haggenmacher Oradea, soc. an., care se va ține la 23. Novembrie 1937, ora 12 din zi, in biroul central al fabricii in Seleus. Ordinea de zi: 1. Raportul consiliului de administratie și cenזורi. 2. Prezentarea bilanțului și contului de profit și pierdere pe anul 1936/37, a stabili și a aduce hotărâre privitor la decontarea profitului. 3. Deciderea în privința scutirii de sub răspundere a consiliului de administratie și cenזורi. 4. Stabilirea onorarului cenזורilor pe anul 1937/38. 5. Expirându-se mandatele Consiliului de Administratie și celui de Cenזורi, alegerea membrilor noi a Consiliului de Administratie și de Cenזורi pe un an. Cont de bilanț la 31. Aug. 1937. Activ: Intravilan de fabrica lei 132.250.— clădiri și instalațiuni de fabrica lei 31.381.027.—, butoaie lei 3.582.650.—, sticle, lazi și aparate lei 1.024.946.—, trăsuri lei 260.744.—, vaci lei 5000.—, numerari și depuneri lei 514.834.—, stoc de mărfuri și materiale brute lei 6.878.922.—, debitori și disponibil la bănci lei 29.174.771.—, efecte lei 489.055.— poziții tranzitorii lei 61.846.—, transportul pierderei din anul trecut lei 795.391.—, total 74.301.436.—. Pasiv: Capital social lei 40.000.000.—, fond de rezervă pt. amortizare lei 4.100.000.—, fond de rezervă pt. creanță dubioase lei 534.000.—, creditorii lei 29.279.688.—, poziții transitorii lei 83.762.—, profit net lei 303.986.—, total lei 74.301.436.—. Cont de profit și pierdere la Aug. 1937. Pierdere: Cheltuieli generale lei 29.277.882.—, al fond de rezervă pt. creanță dubioase lei 534.000.—, la fond de rezervă pt. amortizare lei 2.550.000.—, transportul pierderei din anul trecut lei 795.391.—, profit net lei 303.986.—, total lei 33.461.259.—. Profit: Cont de bere lei 32.665.868.—, transportul pierderei din anul trecut lei 795.391.—, total lei 33.461.259.—.

Dreher Haggenmacher oradeai sörgyár r.-t. Oradea. Meghívó: A Dreher—Haggenmacher oradeai sörgyár r.-t. november hó 23-án déli 12 órakor a gyár központi irodájában, Seleus megtartandó XXIV. évi rendes közgyűlésére. Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése. 2. Az 1936/37. évi mérleg és nyereség-veszteség számla bemutatása, megállapítása és határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában. 3. Határozathozatal az igazgatóságának és felügyelőbizottságának adandó felmentvény tárgyában. 4. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása 1937/38. évre. 5. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagok megbízatása lejárván, az új igazgatóság és felügyelőbizottság egy évre való megválasztása. Mérlegszámla 1937. augusztus 31-én: Vagyon: Gyáron telek 132.250.— lei, gyári épületek és berendezések 31.381.027.— lei, hordók 3.582.650.— lei, üvegek, ládák és sörkimérő készülékek 1.024.946.— lei, fogatok 260.744.— lei, tehének 5000.— lei, készpénz és letétek 514.834 lei, árukészletek és nyereségek 6.878.922.— lei, adóok és bankkövetelések 29.174.771.— lei, értékpapírok 489.055.— lei, átmeneti tételek 61.846.— lei, veszteségáthozat múlt évről 795.391 lei, összesen 74.301.436.— lei. Teher: Részvénytőke: 40.000.000.— lei, értékesítési tartalékalap 534.000.— lei, hitelezők 29.279.688.— lei, átmeneti tételek 83.762 lei, nyereség 303.986.— lei, összesen 74.301.436.— lei. Veszteség és nyereség-számla 1937 augusztus 31-én. Veszteség. Általános költségek 29.277.882.— lei, kétes követelések tartalékalapra 534.000 lei, értékesítési tartalékalapra 2.500.000.— lei, veszteségáthozat a múlt évről 795.391.— lei, nyereség 303.986.— lei, összesen 33.461.259.— lei. Nyereség: Sörszámla 32.665.868 lei, veszteségáthozat a múlt évről 795.391.— lei, összesen 33.461.259.— lei.

SPORT

Csőd fenyegeti a Nemzeti Bajnokságot

Javasolni fogják úgy a B), mint a C) ligák felosztását. Jövőre legfeljebb 12 csapat játszhat az A) csoportban

Bucurestiből jelentik: Románia labdarugó sportja kétségbeeső anyagi helyzetbe került. Az új bajnoki beosztás nem vált be, néhány város kivételével megdőbbséget érdektelenség mutatkozik a mérkőzés iránt. A cernaui Dragos Voda játéka mindössze 366 fizető volt kíváncsi Timisoarán és a Ripensia több, mint huszezer leit fizetett rá erre a vasárnapra! De beszámoltunk arról is, hogy a CAO milyen súlyos anyagi helyzetbe került. Most a Victoria fordult a szövetséghez és bejelentette, hogy amennyiben a Magyarország B) elleni szövetségi mérkőzés miatt maradt bucuresti bajnoki játékaért nem kap 100 ezer lei kártérítést, úgy kénytelen feloszlani labdarugó szakosztályát, mert nem tud eleget enni fizetési kötelezettségeinek.

De vannak más szomorú hírek is. A sibiui HTV visszalépett a B) osztály bajnokságától. Ugyanezt tette a cernaui Jahn is. A Telefon Club a feloszlás gondolatával foglalkozik.

A C) osztályban sem rózsásabbak a viszonyok: a constantai Marina ugyancsak visszalépett.

A szövetség nyíltan bevallja, hogy anyagi helyzete a legreménytelenebb. Így többek között nyílt titok, hogy még nincsen együtt a szükséges pénz Románia válogatott csapatának kairói útjára, a világbajnoki selejtezőmérkőzésekre! Ilyenformán bizonyára csak ígéret marad az új bajnoki beosztásnál tett kijelentés, hogy kétmillió leies alapot létesítenek az egyesületek esetleges ráfizetésének kártalanítására.

Az egyesületek egy része és a szövetség anyagi csőd előtt áll! És mit készül tenni a szövetség a helyzet megmentésére?

A bucuresti „Timpul” értesülése szerint szövetségi körökben is teljes mértékben átlátják a helyzet súlyosságát: egy-két kivétellel a B) és C) osztályos csapatok sem tudják elviselni az állandó ráfizetéseket, mert bevételük nagyon csekély. Eppen ezért vannak a szövetségnek olyan vezetőségi tagjai, akik nem kevesebbet javasolnak, mint azt, hogy oszlássák fel a Nemzeti Bajnokság B) és C) osztályát és ezeket a csapatokat osszák vissza a kerületi bajnokságokba.

Vannak olyan hangok, amelyek azt követelik, hogy ezt már tavasztól kezdve hajtsák végre. Mindenesetre a labdarugó szövetség közgyűlésén e körül a kérdés körül nagy viharok lesznek. De a másik nagyfontosságú körülmény, a NB A) osztályának ügye is természetesen foglalkoztatja az érdekelteket. Ugyancsak a „Timpul” úgy tudja, hogy jövőre csak 10, vagy 12 csapat lesz az A) osztályban és az idén az utolsó 4-4 vagy 5-5 csapat kiesik.

Bármilyen megoldás — nagy megrázkódtatást jelent a belföldi labdarugásra.

Jobb későn, mint soha?!...

A szövetség megfosztotta bajnoki címétől az MSE vízipólócsapatát

Bucurestiből jelentik: Az uszósövetség csak most foglalkozott a sibiui vízipólóbajnokság döntőjének óvásával és megállapította, hogy az MSE csapatában Vancea jogosulatlanul szerepelt, mert közben más csapatban is játszott bajnoki mérkőzést. Ennek alapján az MSE bajnokságát megsemmisítették és a Viorul Daciat jelentették ki az 1937. évi országos vízipólóbajnokság győztesének.

Mindenesetre különös, hogy a szeptember eleji mérkőzés ügyében, csak most hoztak döntést és még különösebb, hogy az igazán nem valami nagy játéktudású bucuresti csapatot tüntették ki bajnoki címmel.

Tenis Club—Doherty 5:0. Bucurestiből jelentik: A Camarasescu-kupa döntőjében nagy fölényrel győzött a Tenis Club.

Romania válogatott—Venus mérkőzés lesz november 21-én. Románia válogatottja ugyan legfeljebb csak a „vegyescsapat” néven játszhat, mert csak az FC Rapid, Jiul és Phoenix játékosai állíthatják össze.

Osszeállították a Svájc elleni labdarugó keretet

Budapestről jelentik: A november 14-én, vasárnap sorra kerülő magyar—svájci Európa Kupa mérkőzésre Dietz dr. szövetségi kapitány még nem jelölte ki a pályára lépő „11”-et, csak keretet állított össze, amelyik szerdán délután tart edzést. Szerdán este fogja azután Dietz dr a végleges csapatot összeállítani. A kijelölt keret a következő:

Kapusok: Szabó, Háda.
Hátvédek: Korányi, Miklóssy, Biró.
Fedezetek: Gyarmathy, Odry, Turay, Balogh (Nemzeti), Lázár, Balogh (Ujpest).
Csatárok: Sárosy, Toldi, Kiss, Polgár, Cseh, Sas, Dudás, Titkos, Kocsis, Zsengeller.
Beavattottak szerint a valószínű csapat a következő: Szabó — Korányi, Biró — Gyarmathy, Turay, Balogh, — Sas, Cseh, Sárosy dr, Toldi, Titkos.

MÉGIS A BOLGÁROK GYŐZTEK. Beszámoltunk arról a bonyodalomról, amely a szófiai bolgár-cesh világbajnoki selejtező eredménye körül keletkezett. A csehszlovák jelentések 1:1 arányú döntetlenről, a bolgár jelentések 2:1 arányú bolgár győzelemről számoltak be. A bolgárok ugyanis a mérkőzés utolsó percében gólt értek el, amit Barlassina bíró megadott. A második mérkőzés 1938 április 3-án lesz Prágában.

RADIO

CSÜTRÖTÖK, NOVEMBER 11.

Bucuresti. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 20.15 Lengyel gramofonlemez. 21 A filharmonikusok hangversenyének ismertetése. 21.15 A filharmonikusok szimfonikus hangversenyének közvetítése. Utána: gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 14.30 Enekszemek. 15 Lux József ének. 17.15 „Hajnalka házassága”. 18 Gazdáknak. 18.30 Női Kamarazenkar. 19 Előadás a magyar—svájci labdarugó mérkőzésről. 19.15 Egyházzenei hangverseny a szegedi Fogadalmi-templomból. 20 Viaszlemezről előadóest. 21 Lemezek. 21.30 „Pilsudeki és Smigly-Rydz Eduard”. 22 Cigányzene. 22.35 Hírek. 23 Szalonzene. 24 Jazz. 1.05 Hírek.

PENTEK, NOVEMBER 12.

Bucuresti. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Tandin-zenekar. 19 Időszertű anyag. 19.45 Felolvasás. 20 Orgona és karének. 20.35 Lortzing: Cár és áca, opera. Közvetítés a cluji állami színházról. A szünetben hírek. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Rendőrzene. 14.30 Férfitűs. 17.15 „Nincs lehetetlenség”. Felolvasás. 18 Két mese, hanglemezzel. 18.45 Sportközlemények. 18.55 Hegedűszámok. 19.30 „Tintoretto Velencében”. Előadás. 20 Magyar nyelvű Beszélgetés a jubileárius Nemzeti Színház új örökös tagjával. 21.35 Hangversenyzenekar. 22 Külügyi negyedóra. 22.50 Hírek. 23.10 Hanglemez. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 Jazz. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, NOVEMBER 13.

Bucuresti. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 A Románia őrsége szervezet órája 18 Lemezek. 19 Felolvasás. 19.15 Szórakoztató zene. 20.15 Felolvasás. 20.35 Helta Aida ének. 21.15 Tánccs. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Szalonzene. 14.30 Hanglemez. 17.15 „Lágyzivű Királyfi és Holdszugárka, Mese. 18 „Mit üzen a rádió?” 18.30 Cigányzene. 19.35 „Hangképek a hollandiai jamboreeről”. 20.35 Zongoraszedések. 21 „A vén bakancsos és fia a huszár”. 22.45 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldről.

AZ EGÉSZ VILÁG

a **MERCUR**
SORSJEGYÁRUDÁBA
veti reményét
...ÉS IGAZA VAN

Eddig ez a sorsjegyárudába annyit embert tett gazdaggá, hogy természetesen, hogy minden húzás után a Mercur sorsjegyáruda játékosainak a száma jelentékenyen növekszik.

Menjen Ön is a MERCUR sorsjegyárudához és november 15-én, a 15. sorsjáték I. osztályának a húzása napján, gazdag ember lesz.

HÚZÁS
NOVEMBER
15-én

MERCUR

Helyi címe:

DACIA BANK Rt. (Menetjegyiroda)

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 9.

LEGUJABB

Tengeri ostromzár a vörös Spanyolország ellen Franco tábornok az év végéig be akarja fejezni a háborút

Párizsból jelentik: A spanyol nemzeti flotta főparancsnoka hivatalosan értesítette a francia tengerészeti hatóságokat, hogy a spanyol köztársasági kormány uralma alatt álló területeket blokád alá helyezik és aknázzal veszik körül.

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph“

diplomáciai levelezője szerint Franco tábornok nagy támadásra készül, mert még az év vége előtt be akarja fejezni a polgárháborút. Tekintettel a győzelem biztos kilátásaira, Franco tábornok hajlandó lemondani a német és olasz önkéntesek segítségéről. Az olasz önkéntesek kivonulása már meg is kezdődött.

Sanghai régi kínai városrészét is elfoglalták a japánok

Nincs már semmi területe a kínaiaknak Kína legnagyobb városában.
Konoye japán miniszterelnök fia Rooseveltnéknél

Sanghaiból jelentik: A japán csapatok hétfőn délután elfoglalták Sanghai Lung-hua nevű városrészét. Ezzel Sanghainak a kínaiak által lakott részei már teljesen japán kézre kerültek. A nemzetközi engedményes területek most már minden oldalról japán csapatokkal vannak körülvéve. A kínaiak Sanghaitól 25 kilométernyire északnyugatra készülnek újabb ellenállásra. A visszavonuló kínaiakat japán repülők üldözik. Nantaoba (a régi kínai városrészbe) besorozult az a tizezer főnyi kínai csapat, amely tegnapi jelentésünk szerint dél felé

akart utat törni magának, azonban a Hangsai felől előtörő japán hadsereg teljesen elzárta az utját.

A japánok Sanghai és környéke területét 56 négyzetmérföldnyi kiterjedéssel tartják birtokukban.

Washingtonból jelentik: Konoye Fumigata, a japán miniszterelnök fia, Saito nagykövet kíséretében átnyújtotta atyja üzenetét Rooseveltnek. Az üzenet tartalma nem ismeretes.

A japán miniszterelnök fia a princetowni egyetem hallgatója.

Teljes csönd Sanghai fölött. Japán újból rendezzi a nemzetközi negyed viszonyait

Sanghaiból jelentik: Sanghai elfoglalása által megszünt a harc és teljes csend borult Sanghaira. A japán csapatok bevonulásakor felrobbantak a kínaiak által elásott összes szárazföldi akná. Röviddel a japánok bevonulása előtt 112 magasrangú kínai tisztviselő gépkocsin Nanking felé utazott és a 250 ezer főnyi kínai haderőből csak mintegy ezer főből álló halálzászlóalj maradt Nantangban, ahol a kulik

egész éjszaka lövészárkokat és fedezékeket ástak. A japán hadvezetőség felszólította a sanghaji városi tanácsot, hogy fékezze meg a lakosság japánellenes hangulatát, mert különben kénytelenek lesznek eljárni ellenük.

Japán a nemzetközi negyed jogait újból rendezni akarja. Rövidesen magasállású japán diplomaták utaznak Tokióból Sanghaiba, hogy ott a város jövőjéről tanácskozzanak.

Litvinov hirtelen elutazott a brüsszeli értekezletről

Amerikát a Japán elleni beavatkozásra akarta bírni, de nem sikerült

Brüsszelből jelentik: Litvinov kedden este váratlanul visszautazott Moszkvába. Amikor gyors távozásának okai felől tudakozódtak, a szovjet külügyi népbiztos a következőket mondotta:

— Elutazásom már előzőleg tervbe volt véve. Itt hagyom Potemkint magam helyett és akkor térek vissza, ha az értekezlet a fokozottabb tevékenység medrébe terelődik.

Litvinov hangoztatta, hogy elhamarkodottnak tartja a szűkebbkörű végrehajtó bizottság alakítását, mielőtt Japán válasza megérkeznék.

A párizsi lapok szerint Litvinov váratlan elutazását Litvinov és Norman Dawis között beható tanácskozások előzték meg. Ezen a tanácskozáson megállapították, hogy nézeteik teljesen ellentétesek. A *Petit Parisien* szerint

Litvinov elutazásával nagyfokú elégedetlenség akarta kifejezésre juttatni. Az elutazás azért is nagy feltűnést keltett, mert szerdára Brüsszelbe utaztak Dalbot, Eden pedig már kedden megérkezett.

JAPÁN HAJLANDÓ HITLER KÖZVETITÉSÉT ELFOGADNI

Tokióból jelentik: A japán külügyminiszter kijelentette, hogy a kormány felfogása szerint nem merült fel az a kérdés, hogy Japán megtagadja a kilenchatalmi szerződést. Hozzáteszik, hogy a berlini japán nagykövet nem kapott utasítást arra, hogy közölje a német kormánnyal azokat a békefeltételeket, amelyeket Japán a kínai ellenségeskedés megszüntetése céljából elfogadhatónak tart. Lehetséges azonban, hogy a nagykövet félhivatalos jellegű eszmecsere-t folytat

A *Times* Tokióból úgy értesül, hogy Japán felfogása szerint Németország lenne a legkívánatosabb arra, hogy közvetítsen, mert a kínai vezetőket is meg lehetne győzni arról, hogy Hitler nem volna elfogadhatatlan közös barát. A japán álláspont szerint ugyanis nem annyira közvetítőre, mint inkább közbenjáróra, közös barátokra van szükség, aki összehozza a feleket.

A prágai parlamentben Mussolinit sértegették

Prágából jelentik: A nemzetgyűlés keddi délutáni ülésén tárgyalták az olasz—cseh kereskedelmi pötegyezményt. A vita során Sverman kommunista képviselő rendkívül élesen támadta az olasz kormányt és többek között Mussolinit tömeggyilkosnak nevezte, anélkül, hogy az elnök rendreutasította volna. Vita után szavazásra került sor és a szavazást a kommunista képviselők „le a fasizmussal”, „le a tömeggyilkos Mussolinivel” felkiáltásokkal zavarták meg. Az elnök még ekkor sem utasította rendre a külföldi kormányfőt sértegető kommunistákat. Az egész vitát különben Krofta külügyminiszter is végighallgatta.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 le, vastagabb betűvel 6 le. Legkisebb apróhirdetés ára 30 le. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 le.

Lakás

Különbejárato
butorzott szoba november 15-ére kiadó. Cím a kiadóban.

Egy szoba,
előszoba, konyha. Speiz kiadó. Oradea, Strada Bratianu No. 52.

2 szobás
utcai lakás mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó. Vajna, Oradea, Str. Gen. Holban 22.

Kiadó
december 1-re 2 szobás mellékkelhelyiségekkel álló ulti lakás Oradea, Str. Moldova 22.

Különféle

Háziszóttos gyapjukelmék,
jutta futó-szőnyegek készültek a Katalin-telepi Leánypatronázásban. Érdeklődni lehet a Szent Vince-intézetben. Telefon 612. Megrendelhető bármilyen minta.

Eladó
igen alkalmas szép, lapos, duplafedelű aranyfértóra. — Közelebbi megtudható a kiadóhivatalban.

PUHA OLMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén
Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5

Adás-vétel

Fényképező gépet
(filmest) vennék. Hartmann, Oradea, Strada Pasteur No. 35.

4 hónapos
daxli nőstény kutyát megvételre keresek. — Oradea, Str. Take Ionescu 24. szám.

2 darab
női téllkabát eladó. — Oradea, Str. Pasteur 13

3 darab vaskályha
eladó. Oradea, Strada Negruzzi 18. szám.

Eladó
két összecusukható erős vaságy és egy 4 kézes tiroli káposzta gyalu. Oradea, Aurel Vlaicu 32.

Egy szmoking
középterműre eladó. — Oradea, Strada Nicolae Zsiga 50. szám.

Eladó
két antik ruhás szekrény. Oradea, Str. Ioar Ghica No. 18.

Megvételre keresek
használt, de jó karban lévő magyar—német és német—magyar szótárt Bővebbet a kiadóhivatalból.

Nőstény

Jobb nő
felvesz magános url-asszony. Oradea, Regele Ferdinand 69. I. em. 5. szám.

Gyümölcsöshöz
szakmunkást vagy kerestést keres dr Kaczián Kálmán szőlőbirtokos, Oradea, Str. Ciordaş 46. szám.